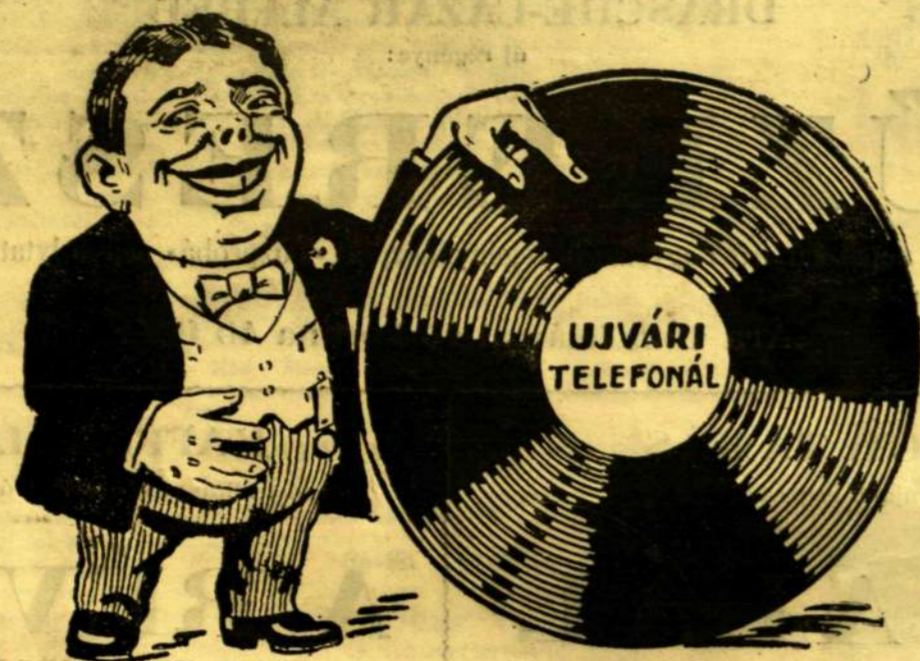

Ez az a lemez!!!

MUSZÁJ NEVETNI! „Ujvári telefonál”

a címe annak a legújabb kétoldalu tréfás hanglemeznek, melyet Ujvári Károly adott elő. Ezen a hanglemezen a

kitünő komikus

felültmulja önmagát, olyat nyujtott, a mely e lemezhez fűzött óriási várakozást, teljes mértékben igazolja, szóval

a legjobb lemez produkeziót. E lemez **pénzért nem kapható**, csupán hat darab használt, lejátszott lemez ellenében, kizárólagos joggal

W Á G N E R

országszerte elismert elsőrendű magyar hangszer- és beszélőgépek áruházában

Budapest, József-körút 15.

Telefon: József 35—92

Fiók: IX., Ráday-utcza 18.

Beszélőgépek 300 K-tól 1500 K-ig. • Lemezjegyzék és árjegyzék ingyen.

5 SZÁM. 1919. (66. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR HÓ 2.

Szerkesztőségi iroda: IV. Várnegyede-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 1 Kor.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 48 — korona
Félévre — 24 — korona
Negyedévre — 12 — korona

Külföldi előfizetőknek a postailag megállapított viteldíj is esatolandó.

KARHATALMI KÉSZÜLTÉG GÉPFEGYVERE EGY AUTOMOBILON A VÁSÁRNAPI JANUÁR 26-IKI Tüntetéskor

AZ 'ÉBREDŐ MAGYAROK' SZERVEZKEDÉSE BUDAPESTEN.

SZEGEDI EMMA, SZINÉSZNŐ.

REGÉNY. — IRTA MOLY TAMÁS.

(Folytatás.)

Emma felkaczagott:

— Milyen kedves ön! „Fiatal teremtés!”
gy mondta, hiába is tagadná: Fiatal teremtés!
No most, uram, most mondja meg, hogy hány éves vagyok? Nem, azt majd én mondom meg. On vallja be őszintén, hogy milyen „fiatalnak” néz? De őszintén! Különben gyanút fogok ön ellen, s ezt nem szeretném. Most megint járhatunk egy kicsit, ha úgy tetszik.

Felállt. Jókédvően, vidáman mondta ezt, és szándékosan mondta így, mert el akarta ezzel tereelni Borbáthot beszélgetésük eddigi tárgyától. Folytatták sétájukat a kertben. Borbáth is mosolygott:

— Erre könnyű felelni, nem okoz nagy fejtörést. Akármilyen okosan beszél is, én úgy vélem, hogy ön huszonkétéves, de legfeljebb huszonnégy, ezt is csak azért gondolom, mert ön azt mondta, hogy férjes asszony.

Emma nagyot kacagott. Borbáth érezte, hogy elpirul és bosszankodott ezen.

— Ejnye, hogyan tud ilyen vakmerőn hizelegni?! Hogy mondhat ilyet?! Nem látott még huszonnégyéves nőt? Ilyet mondani! Vagy talán azt hitte, ezzel zavarba hoz? Színész nő vagyok, uram, jó néhány esztendeje, engem már régen nem lehet zavarba hozni!

— Sokat mondtam, úgy-e? bocsánatáért eszedem, kezét csókolom, persze, hogyan is mondhattam ezt, hiszen csak húszévesnek gondoltam, de féltem, ha megmondom őszintén, ön hízogónak tart, a mit nagyon rossztellenek, mert hízogó igazán nem vagyok és irtózom attól, hogy annak lássam, azért mondtam: huszonkét, de legfeljebb huszonnégyévesnek tartom. Így jár az, a ki mindig igazat szól, egyszer azonban mégis elpártolt gyáván egyik legszentebb életvétől. Nagyon kérem, ne haragudjék ezért!

Megint csak bugyborékol és hanyatt-homlok bukfenchezett a sző Borbáth szájából; közbe-közbe ismételte ötször-hatszor az egyik-másik közönyös szót.

Emma kitünően mulatott; hangosan kacagott, a széme, az arca ragyogott jókedvében.

— Milyen kedves! Igazi gavallér! Ostoba kaczérvadás volt tölem fölvetni ezt az együgyű kérdést. De ha már megtettem, vállalom a velejáró következményeket is, mert én ezt már így szoktam. Idefigyeljen, jó uram, és higgyen szavamnak: harminczéves vagyok! Pontosan: augusztusban töltöttem be életem harminczedik évét.

— Nem! — szólt Borbáth indulatosan. On bolondd akar tartani.

— Ezt kár volt mondani! Miért tennem? nincsen rá okom. Úgy mondtam, a hogyan van. Én is szeretem az igazat, tisztelt uram.

— Nem, ezt nem tudom elhinni. Harminczéves...

— Nem hiszi? Látom, tényleg nem hiszi. Csak azt nem tudom, miért nem hiszi.

— Mert ön még huszonhétéves sincsen!

— Szeretem fölvetni ezt a kérdést, mert tudom, hogy nem látszom ilyen vénnek. S ennek örülök, ezt a sikert látni nekem időnként élvezet. Ezt csak meg lehet érteni?

— Vénnek? — Borbáth szomorúan lóbalta a fejét.

Kár volt ezt a szót használni, cikázott végig Emma agyában a megállapítás; ki-teklik tőle, s ott folytatja, a honnan eltereltem.

— Az imént azt akartam mondani, hogy az emberben az évek folyamán leszűrik az egyéni bölcsessége. Ez majdnem mindig megpróbáltatások, keserű tapasztalatok eredménye. Ezért nem hiszem, hogy a mit ön mondott, az az ön bölcsessége. Úgy vélem, ezt a szomorú igazságot másoktól hallotta. Tessék elhinni, nagy a különbség az emberek

ben magában keletkezett tapasztalat, meg az utána mondott bölcsesség között. Ez az utóbbi elhitt okosság csupán, és mindig a másé.

A kocsi megjött és megállt az udvaron.

— Itt a kocsi, — mondotta Borbáth — ha úgy tetszik, nézzük meg, mit hozott.

Az udvarra mentek. A kocsi levett kalapal lépett Borbáth elé:

— Nagyságos úr, elhozta a nagy ládát, meg a kosarat, meg a bőröndöt.

Emma a kocsihoz sietett és megnézte, az ő holmiját hozták-e.

— A nagyságos asszonynak jelentsd! — förmedt a kocsisra Borbáth.

— Köszönöm, István, minden rendben van; igazán nem úgy hat, mintha színész nő lenne! — mondotta még egyszer, nagyon kedvesen.

— Kezét csókolom!

— A holmit, a nagy ládát is, be kell vinni a nagy szobába az ebédlő mellett — adta ki Borbáth az utasítást. Emmához fordult: — Nézzük meg, ha úgy tetszik, mennyire vannak a fräulein meg Etelka a hurczkodással.

A nagyszobában megvoltak a munkával. Egy szekrény, tárt ajtókkal, üresen állott és az egyik sarokban már helyet csináltak a nagy ládának. A fräulein morcos volt, Etelka jókedvű; Laczika föl és alá nyargalt a szobában, s félig hangosan titkosan parancsokat osztogatott láthatatlan szolgálóinak.

A mikor Emma a szobába lépett, Etelka hozzá sietett:

— Tessék nézni, ez itt a szekrény, melybe elhelyezhetjük a holmiját és ha nem fér el benne mind, kiürítünk még egy szekrényt. Oda tesszük a nagy ládát, jó lesz?

Laczika a nénihez vágatott, megfogta a jobb kezét s nyugodtan, csendesen állt mellette.

— Jó lesz, Etelka lelkem, köszönöm, hogy így gondoskodik. — Emma kedvesen mosolygott, körülnézett a szobában, és jól érezte magát: itt fog lakni.

Behozták a nagy ládát és a többi holmit. A cselédekkel együtt a fräulein is kiment. Magukra maradtak, és Borbáth most kissé ünnepélyesen így szólt:

— Őszintén örülök, mélyen tisztelt asszonyom, hogy üdvözölhetem házámban. Kíváncsi vagyok, hogy olyan jól érezem magam körülöttem, a milyen szeretettel fogadják. Isten hozta!

Emma nem válaszolt; kezét nyújtotta Borbáthnak, végig simított Etelka haján, lehajolt Laczikához és megcsókolta; meg volt hatva. Nem tudott mingyárt felelni; de le- küzdötte elérékenyülését.

— Köszönöm jószágukat és barátságukat, — mondotta; — igazán, úgy érzem itt magamat, mintha legalább is száz esztendeje lennék együtt jóbarátok. Egyet azonban még nem beszélünk meg: legyen olyan szíves és mondja meg, mennyi a szoba bére; ha azt akarja, hogy itt jól érezzem magamat.

— Persze, persze, erről még nem is beszélünk, pedig ez elég fontos kérdés, no de nem baj, megalkuszunk hamarosan... — bugyborékol Borbáth nagy bajusza mögöl a szó.

Hát kérem, be kell vallanom, most először adok ki szobát és méltóztatik tudni, ennek következtében, hogy úgy mondjam, nem vagyok járatos, hogy ma a szobaárak milyenek, de rövidesen tájékozódni fogok. És éppen azért legyen szabad most csak annyit mondanom, hogy igenis, a szobáért kell bért fizetni, természetesen, mint a hogyan az életben mindenért meg kell fizetni, nemde, könyörgöm, és én majd érdeklődni fogok, hogy ne számítsak se többet, se kevesebbet, és annak idején be fogom a számlát nyuj-

tani, ha lesz olyan kegyes ezt megengedni, de azért ne tessék aggódni, igazán mondom, nem fogok visszaélni a helyzettel...

A mikor ezt mondta, egyszerre csak összeráncolta a homlokát, mert egészen más valami, bántó megemlékezés nyílt végig agyán; legyűrte... mosolygott.

— Erre sohasem volt tehetségem, méltóztatásuk elhinni és kérem, szíveskedjék bennem feltétlenül megbízni. Jó lesz így?

Kedves volt, finom, megnyerő; kissé előrehajolt s úgy nézett nyájasan Emma arcába.

Emma is mosolygott:

— Bele kell nyugodnom? Nem szívesen teszem, éppen mert színész nő vagyok, meg pedig: vándorkomédiás.

— Bocsánatot kérek, a nagyságos asszony igazán nem úgy hat, mintha színész nő lenne! — Borbáth lehajolt, kezét akart csókolni.

Emma gyorsan visszahúzta a kezét; érezte, hogy elpirul s ez bántotta. Elfordult és így szólt:

— Egy nagy szívességre kérem, ha már befogadott lakójának.

— Parancsoljon velem!

— Szeretném magamat rendbe hozni, át fogok öltözködni, hét órát ültem vasúton...

— Ezer bocsánatot kérek, természetesen! Mégis csak nagyfokú elmebeli korlátosság részéről, hogy nem gondoltam rá magam! — Borbáth megint szaporán ismételte a szót, melyek sürögve bukfenczezték elő a széles bajusza fekete szárnai mögöl. — Menjünk, gyermekek, hagyjuk a nagyságos asszonyt, éppen elegendő alkalmatlankodtunk neki egész délután, még megmégmég meg fogja szólni, hogy hozzánk jött lakni, s holnap reggel, vagy talán még ma, jobb szállást keres magának ésésésés igaza van!

Emma egyedül maradt és körülnézett a szobában. Kitekintett az ablakon, mely a kertre nyílt. Le akarta eresztetni a rolettát, de mert a kertben nem járt senki, vállat vont, hagyta s visszafordult. Megnézte a függönyt, milyen a szövése. Az ágyhoz ment, melyet már tisztába húztak volt s megvizsgálta, nincsen-e benne féreg; megnézte Etelka ágát is. Szemügyre vette a mosdót, tisztá-e a tál s vizet töltött bele. Végre letette a kabátját meg a kabátkáját, fellelegzett, az ajtóhoz ment és bezárta. Kis kizárásából elővette az utazókészletét, a szappantartót, fésűt, kefést s rendbe rakogatta ezt az apró holmit. Kosarából fehér csipkeblúzát vett elő s ráakasztotta egy szék támlájára. A mikor megfordult, a szoba egyik sarkában meglátta a Jézus-képet, alatta kis oltárral, lógó mécsesek. Letérdelt, keresztet vetett, imára kulcsolta a kezét, fejét kissé oldalt hajtotta, félig lehunyta a szemét. Elmondta az imát, melyre a zárdában tanították volt a kis gyermeket:

— Fehér rózsá, Mária, lelkemnek gyönyörűsége, Krisztus engem megtalált, megígézt szent ígével, megérintett a szeretet hívős aranygyűrűjével. Háza négy sarka virágos luga, kelj fel, Mária! ablakod alatt négyen örző angyalok, kelj fel, Mária! kelj fel, boldogságos szűz Mária, hogy gyötörjön a bánat, szent Anya s a fájdalom, mert elvitték szentséges szent Fiadat, és jaj! magas keresztfára felfeszítették, három csepp igaz vért elhullajtották, szent vért elejtették, az angyalok fölvetették, almáriombá tették, Krisztus szent szívbe vissza bétették. Könyörülj, ó Uram, rajtunk, szegény bűnösökön! Krisztus Urunk erre azt mondotta: A ki pedig elmondja ezen fohászokodást napjában kétszer, este lefekvésben, reggel felkeltében, hét halalos bűne megbocsáttatik. Ó én édes Jézusom, kegyes kegyes királyom, éjjel-nappal légy velem, csak Te maradj

mellettem, gyarló testem nyugodjék, szívem el ne aludjék. Mária, malasztnak Anyja, Egek királynője, Főasszony! A Te dicsőséges neved örizzen meg engem most és mindörökké, Amen!

Jól esett neki ezt elmondani; keresztet vetett, fölállt.

Gyorsan levetkőzött s nekiesett a mosdótálnak. Élvezte a friss, üdítő vizet, jól esett neki a mosakodás. A mikor ezzel megvolt, megfésülködött. Rendbe rakta a holmiját.

Behallatszott az llon hangja, a ki most jött vidáman, hangos beszéddel, jókedvű kacagással:

— Itt vagyok, ragyogok, jó estét kívánok és jó hogy ragyogok, mert csak így tudtam idetalálni, a mi igaz, hogy nem volt nehéz, különben is ráismertem a kapura, de azért már elég sötét van ám, hét óra, igaz-e, és magam se tudom, az egész úton az volt az érzésem, hogy egy kutya rám ront, mit tudom én, miért, és belém harap, már úgy értem, hogy a lábam szárába, de ez se jó, ezt se szeretném, azért mégis eljöttem hősiesen, mert ugyebár még nem felejtették el, hogy voltak olyan szívesek és meghíttak vacsorára, és mert szívesen híttak, szívesen jöttem, ejnye, de szépen van megerítve az asztal, és ezek az őszi rózsák de szépek, Emma nagyon szereti a virágot, de hol is van az én édes cimborám, vagy talán korán jöttem, siettem, igaz, de nem ismerem még itt a szokásokat...

— Jó estét kívánok, kezét csókolom! — Borbáth mély meghajtással nyúlt a hölgy keze után. — A nagyságos asszony még a szobájában van. Jókör méltóztatott jönni, mi is épen most jöttünk az ebédlőbe.

Borbáth átöltözött, fekete kabátot öltött. Etelka és Laczika is megmosakodtak, megfésülködtek, átöltözödköttek; a két gyermek nagyon csinos volt.

— Mingyárt megnézem! — mondotta Etelka, odament a szoba ajtajához, kopogott és beszólt: — Szabad? En vagyok, Etelka.

Az ajtó már ki is nyílt s Emma lépett az ebédlőbe:

— Remélem, nem várakoztattam meg önöket? nagyon sajnálnám, bocsánatot kérek...

— Ó kérem, mi is most jöttünk.

— De jól nézel ki! — lelkesedett llon. — A fehér nagyon jól illik az arcodhoz, édes cimborám, ejnye, ez a csipkeblúz de szép, ez új, ezt én nem ismerem, nem láttam eddig, hol vetted? mikor vetted? de hiszen nem is vehetted most, mert akkor tudnám...

Emma nevetett:

— Ugyan, llon, ne legyél már olyan együgyű! Ez a vadonatúj csipkeblúz már négy-

A KARHATALMI KIRENDELTSÉG GÉPPEGYVERREL A KOSSUTH LAJOS-UTCA SARKÁN.

éves, láthatod a szabásán, és a mióta együtt vagyunk, azóta is hordtam már kétszer vagy háromszor. Azonban úgy látszik, cserben hagyott az emlékezőtehetséged, egy régi blúzra ráfogni, hogy új! llon! llon! Különben igazad van, szép blúz, nekem is tetszik, szeretem.

— Nahát ez érdekes, de ezt már többször megfigyeltem, hogy a mikor felveszed, minden holmid úgy hat, mintha új lenne s mintha most lenne rajad először, igen, ez így van, de jó is neked, hogy megvan ez a tehetség, hogy így tudod kímélni a ruháidat és hogy most elnézlek, úgy örülök, édes cimborám, igazán olyan vagy, mint egy fiatal leány, úgy-e, Borbáth úr, senki sem mondaná...

— Elég! — szólt rá Emma szigorúan. — Ne dicsérid, mert ha ezzel zavarba akarsz hozni bennünket, hiába próbáld: Borbáth úr mindent tud már!

Emma megjelése leányos volt. Vastag fonatokba szedett dús aranyszőke haja, széles sárga fésűkkel összetartva, koronaként ékeskedett a fején. Szeme élénken ragyogott, arcán hamvas pír, szépen rajzolt rózsás ajkai mögöl gyönyörű fogsor villogott elő, a hangja lágyan, simogatón zengett s a mosolya megnyerő volt.

— Szabad asztalhoz vezetnem? — Borbáth karját nyújtotta Emmának.

Elhelyezkedtek. Laczika a néni mellé ült és nem volt hajlandó a neki másutt kijelölt helyet elfoglalni. Emma kérésére ott hagyták mellette. Egy hely üresen maradt.

— Hol a fräulein? — kérdezte Emma halkán Borbáthot.

DE PROFUNDIS.

(Folytatása következik.)

Erdők vadja ha volnék.
Rengeteg árnyán korhadozó cser
Reves odva lenne lakásom
S rőt avarülte borzót befederne
Ejvihar ellen.

Pusztai lápok nádasa mélyén,
Zombékos televénybe kapart,
Vak üregbe húzóda befedne
A zizegő nádak lézibáló.
Lágypuha hollyha.

Bécsi tetőkön szikla odúba
S vad hegyzúgók mosta, síkáros
Martszakadéka rejtene felszém,
Mig ledörögne, vadrobajú szirt
Görgeteg árja.

Am mert emberi lény, a teremtés
Büszke remekje lettem s rémbbe
Táru az ég, föld s lelkivilágom
Fátumosátku végtelene:
Nincs menedékeim!

Ósi hazámban, bárhova néztek,
Bősz idegennek gyúka mered rám;
Házfedelem a vad ellen tiszke emésztí;
S testvér sutja felém, orval irányzott
Fejze csapását.

Sőt enyérem előtt se maradt szent,
Egy anyakeblen, védni fogamzott
Lelki örökség és köteleke...!
S még anyanyelvem égi varázsa
Sem ledez engem!

Zajló emberözön közepén ha bolyongok,
Félve remélve segélyt vihar ellen:
Esztelen dühbe, vesző szimata kémlél,
Békeidőn szeliden rám nevető,
Régi hívemnek.

Ember szív! S te, magasba röpítő,
Atokörökbe kapott, sóvárgó emberi elme!
Ezredes álmok lázrohanás utain,
Ennyire vitte büszke fajunk, nézd,
Szent hivatását!

Nem szent már se haza, se rokonvér!
Egy szabadság s édes anyánk nyelve se
Védi ma éltünk, bűnbevalut földön pajzsként
S kérdés: les-e idő, a mikor még
Erdemes élni...?

Túlélője e vészkorú láznak
Pirkad-e rád majd hajnali fény...?
Eszmei kapcsok védnek-e egykor
Emberi lelket e föld kerekén...?
Sejtem e kort én...!

Szalay Károly.

TÜNETTŐK A RÉGI MŰGYETEM Ú. N. "GÓLYAVÁR" ÉPÜLETE ELŐTT.

AZ ÉBREDŐ MAGYAROK EGYESÜLETÉ-NEK GYÜLÉSE JANUÁR 26-ÁN.

* * NÉMETORSZÁG. * *

Hogy mikor alakul ki teljesen az új rend és melyek lesznek kialakulása végleges formái, az bizonytalan. Az azonban bizonyos, hogy az első ország, a mely határai között a rendet helyre fogja állítani és intézményeivel példát mutat majd az új Európának: a német birodalom lesz.

Ez a kijelentés akkor, a mikor megtörtént, két hónappal ezelőtt a vakmerőség-nél is többnek hangzott. Mániaának. Egy gyógyíthatatlan elfoglaltság rögeszméjének. A német birodalom a legszörnyűbb katasztrófa kínjában vonaglott, a mely valaha egy nagy országot ért. Nem a karrierje csúcsán érte a csapás, hanem akkor, a mikor kezét kinyújtotta, hogy rengeteg befektetése gyümölcsét leszedje. A világhatalmat, a melyet nála kisebb nemzetek, sokkal kevesebb áldozat árán, mint a mennyit ő nemcsak vérben és nélkülözésben, de munkában, tehetségben, tanulásban és fölkészültségben is fizetett, megszerezni és hosszú időközön át élvezni is tudtak. Ő meg nem kaphatta. Olyan küzdelem után, a melynek se rettenetesebbét, se dicsőségebbét a történelem nem ismer, az óriás a földre rántott, elterült és kénytelen volt úgyszólván kegyelemre megadni magát. A mi közvetlen azután következett, mindenre inkább volt alkalmas, minthogy a vakmerő jóslatot igazolja. A leomlott óriás mintha a kardjával együtt a lelkét is elvesztette volna. Minden nagy tulajdonságának egyszerű a viszáját mutatta. Az egészségesnek évtizedeken át bámult csodáját úgy rázta a láz, hogy azt kellett hinni, a saját belső gyöngeségének a tomboló erejétől darabokra török. Minden megtörtént, a mi fiatal történetének tanulságai szerint sehol se volt annyira elképzelhetetlen, mint éppen Németországban. Bomlás, kommunista lázadások, puccsok, anarchia, polgárháború, fosztogatás, féktelenség. A nagy birodalom egy súlyos roham görcseiben fetrengő nyavalyatorós képét mutatta. Oly ziláltságot, a mely gyógyíthatatlannak látszott.

Nemcsak két hónap előtt volt ez így. Három hét előtt is. Azután egy hatalmas, elszánt nagy gesztus és az óriási organizmusnak immár megvan a szilárd csontrendszere is, a mely egységét tartja és kialakulásának vonalait biztosan irányítja. A német népek már beszéltek és kész a fórum, a mely, hiteles és hibátlan joggal követelheti magának a kormányzást, az irányítást és a végrehajtás tekintélyét. A végzetek már megbuktak és elparancsoltattak a vezetésből. A hiteles többség azoké, a ki rendet akarnak. A tekintély olyan alapot kapott, a mely a végrehajtás eszközét is biztosítja számára.

Csak idő kérdése már és nem feltételek, hogy a német birodalom egy normális, bár egész lényegében új élet minden kellékeinek birtokában legyen. Hadseregének is már egy Hindenburg a vezére és semmi kétség: a német köztársaság katonái éppen úgy engedelmeskednek Hindenburgnak, a hogyan engedelmeskedtek a német császár katonái.

A német birodalom egész területén e pillanatban összesen tizenkét gyorsvonat jár. Az üzemek nagyobb részében a munka szünetel. A normális állapottól az ország nyilvánvalóan még nagyon messze van. De nem tudom ez a távolság van-e olyan nagy, mint a milyen messze állt ezelőtt hat héttel onnan, a hova máig már még is eljutott. A háborút mi valami kevéssel hamarabb befejeztük, mint Németország. Budapest lélekállapota egy pillanatig se sülyedt odáig, a meddig Berliné. A forradalomnak olyan tusái, a melyeket a porosz fővárosban a extrémistákkal lefolytatnia kellett, minálunk nem voltak. A budapesti rendőrfőkapitány nem állott a kommunisták élére, mint Eichhorn és ágyúkkal vívott polgárháború a mi utcáinkon nem dühöngött. De azért Budapesten a mult héten még történt olyan esemény, a milyen Berlinben három héttel ezelőtt igen, de ma már nem történhetik.

Nagyon természetes, hogy e rapid összezedő és gyógyuló képességnek adva vannak az elemi föltételei. A német népek nagy tulajdonságait a legnagyobb vereség se szüntethette meg. Se óriási kulturáját, se nagy-

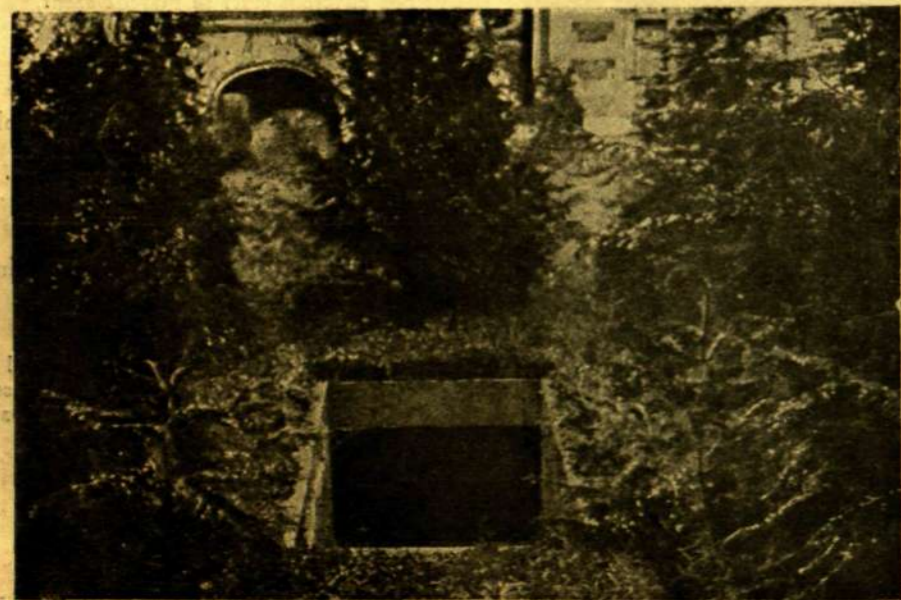
szerű szervezkedő képességét, példátlan felegyelmező energiáit, se gazdasági érettségét, se szívós szorgalmát, se nemzeti öntudatát. Ez csupa olyan tulajdonság, a mely a rendet, a közállapotok biztosságát, a legnagyobb organizáció sima menetét követeli, mert ez az a keret, a melyben leghatásosabban kiérvényesülhet. A német imperializmus egyszerű eszközt kaphatott e tulajdonságok eredményeiben a maga céljai számára. De egészen naiv dolog az az okoskodás, mintha ezek a célok adták volna a nagyszerű német organizmus csontrendszerét és izmait. Nem. Ennek a nagyságnak, ennek a hatalomnak, duzzadáshnak és vitalitásnak a forrása nem a militarizmus és az imperializmus volt, hanem eredendő tulajdonságai egy népnek, amelynek mindezek felül van még egy mindezeknél döntőbb és megmásíthatatlanabb virtusa. Az, hogy nyolczvan milliónál több van belőle egy csomóban, a mely nyolczvan millió se kevesebb, se más nem lesz, akárhová rajzolat is az aktuális hatalom országhatárait. A német birodalom polgárának lenni e pillanatban minden inkább, mint szerencse, vagy karrier. A győző gögje, haragja, bosszúvágya, féltékenysége és — említsek bár akármilyen más néven — félelme, reá akasztotta minden ártó dühét és bizonyára nincs olyan mód és eszköz, a mit föl ne használjon, hogy a lehető leghosszabb időre és a lehető leghatásosabban legyöngítse, gúzsba kötözze, megnyomorítsa. De azért a felbomlott Ausztria német millióinak szívében nincs erősebb vágy, mint hogy a megvert, megalázott, elkínzott és vesszőfutásra ítélt közösség részei legyenek. Visszatartani csak kötéllal lehet őket. De hol a kötéll, a mely akár erősebb, akár kedvesebb lenne annál, a mitől visszatart?

Balfour kijelenti, hogy a népek szövetségének boldog társaságába Németországot (és Magyarországot is) csak egy bizonyos vezeklési idő eltelté után hajlandó beengedni. A mit az angol konzervatív vezér mondott, azt nála talán döntőbb társai a konferencián bizonyára meg fogják gondolni és őt magát is rákényszerítik, hogy még egyszer meggondolja. Az út, a melyet Németország, irtózatossal a vállán, rövid pár hónap alatt megtett, mennél nagyobb produkció, annál kisebb gyönyörűség azoknak, a kik Balfour-ral egy páholyból szemlélik. Németország mire egészen kiverekedte magát, nem lesz kisebb legény a népek családjában, mint most. És nem szabad elfelejteni: a teóriát Marx adta ugyan, de az anarchiát az oroszok szolgáltatták hozzá.

Szóllósi Zsigmond.

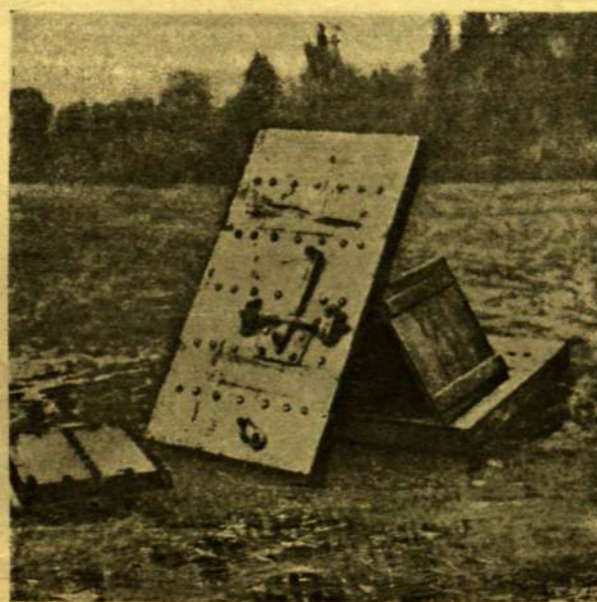

Stepanek Ernő rajza.
A 82 ÉVES SZILÁRD ÁRON, A MAGYAR TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA LEGŐREGEBB TAGJA.

A FEDEZÉK LEJÁRATA.

A NÉMET CSÁZSÁR BOMBAMENTES FEDEZÉKE A SPAAI FŐHADISZÁLLÁSON.

A LEJÁRAT VASKAPUJA.

SZÍNHÁZ.

Barta Lajos: Az örvény; a Nemzeti Színházban.

Barta Lajos darabjára látatlanul is rámondhatta volna az ember, hogy komoly, őszinte darab, mert ez az író nem tud másképp: komolyan veszi az életet és önmagát, nem tud a dolgokkal játszani s nem azért viaskodik mondanivalójával, hogy tetszetősen, hanem azért, hogy teljesen kifejezze magát. Szándéka és lendülete szerint legmélyebben járó írónk egyike s ha néha sikerül neki a kifejezés adekvát teljessége, akkor a legmagasabb színvonalig jut. Nem az aprócspró témák, mulattató magánügyek emebere, nem is az elméskedő és mulattató társasági ember típusából való, — őt mindig és mindenben a szenvedő ember érdekli, akár a társadalmi igazságtalanság miatt szenved, akár a szenvedély komplikációi miatt. Az ő felfogása szerint, a mely benne van minden írásművében, az ember körülményeinek áldozata, szabad szárnyalását, életének teljes kielégítését azok a bilincsek bénítják meg, a melyeket a társadalmi berendezkedés, a világ sok mindenféle konvenciója és kötelező szabálya rak rá. A kalitkájá falát csőrrel-szárnyal kétségheesen ostromló madár — ez a Barta embereinek a képe. Ez adja meg koncepczióját a vidéki életéről, a melylyel legtöbbet szeret foglalkozni: a falu s a kisváros életének szűk korlátai, a csaknem semmi fejlődési lehetőség, a mit nyújtani tud, az emberek kicsinyessége, léhasága és lelki durvasága megtöri a jobbra hivatott lelkeket — ez majd minden novellájának témája s ez darabjéé is.

Két férfit állít egymással mintegy párhuzamos viszonyba. Az egyik már meg van törve. Járásbíró, művelt, tudományos ember, túlságosan finom érzésű, de már megbénult energiájú, belül megrokkant a felesége miatt, a kit szenvedélyesen szeretett és szeret még mindig, s a ki hisztériás élvezetvágygyal kaczerkodik, mulat, hűtlen hozzá s botrányokba keveri, a melyek miatt minduntalan más városba kell magát helyeztetni. Ez a fáradt, lelkileg beteg vánszorgó ember igen éles profillal van megrajzolva s mélyre nyúló gyökerei vannak az élet felé. Pethes színésznél ritka kongenialitással játszza; a mint először kilép a színpadra, már a járásáról, testtartásáról, karjának lassú, félszeg mozdulatáról megismerjük s megszólalásakor már előttünk áll körvonalakban az alak egész karaktere. Később mindjobban kitölti részletrajzzal a körvonalakat, igen egyszerű eszközökkel, a melyek gazdagságot és rendkívüli mesterségbeli biztosságot árulnak el. A mit ebben az ábrázolásban Pethes produkál, az a legmagasabbrendű színészi produkciók egyike.

A másik férfi még ép és friss, hevesen buzog benne az életakarát, a szabadság, a természete teljes kiélésére való vágy. De már ott vannak az akadályok, a melyeken meg fog törni: konfliktusba keveredik apjával, az erőszakos, műveletlen, fél-paraszt üzletemberrel s élnivágása a járásbíróné felé csábítja, a kinek szépségében, kaczeróságában, eleganciájában tulajdonképp a magasabbrendű élet-

HELLER ANDOR 14 ÉVES RAJZOLÓMŰVÉSZ, TANÁRÁVAL, MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁVVAL, A MINT ATYJÁT RAJZOLVA.

lehetőségeket látja. Az asszony miatt szembe kerül a város léhán politizáló uraival, egész környezetével, — de lekötött kézzel harcol, a végén sohasem azt csinálja, a mit akar, hanem azt, a mire rákényszerül. Apja szugesztiója alatt elveszi a meggazdagodott ácsmester leányát, de a járásbíróné lidéczalakja nem engedi, hogy értékelni tudja felesége szenvedő, alázatos, odaadó szerelmét, —

a házasságot csak egygyel több békának érzi a lábán. Lassan aztán megtörik: a felesége öngyilkossági kísérlete, botrányos jelenet a kisvárosi gavallérral, a járásbíró öngyilkossága, mely szinte szemellettára történik, mikor éjszaka az ablakon ugrik be a szép asszonyhoz — az ettől megundorodva, az embereket elkerülve vonul vissza az erdőbe, fűrésztelepére s csak az idő oldja föl a szakadást, a mely a lelkén támadt, a felesége okos rábeszélése, a fiára való gondolás, a letört járásbíróné késői megjelenése vezeti vissza az életbe, hogy megtalálja annak harmóniáját. Ez az alak volna a darab tengelye, de nincs elég erős konturral megrajzolva, gyakran megszakad a belső folytonossága és a színész, Kürti József, nem tudja a szétkuszalódó vonalakat összefogni. A darabnak e miatt nincs szilárd egyensúlya, súlypontja minduntalan átlendül az egyik alakraól a másikra s többször is zavarba jutunk, mi volt az író tulajdonképeni mondanivalója: a járásbíró történetében van-e benne, vagy a fakeskedő Geöcze fiáéban? A hiba a darab belső logikája körül van s a siker ezért nincs arányban az író tiszteletreméltó erőfeszítésével.

Márkus Emilia játszza a járásbírónét, csodálatraméltó fiatalos frissességgel. Nem csupán az ő hibája, ha az alakot kissé konvencionálisnak érezzük: az író nem élte át egészen belsőleg s kénytelen volt külső, irodalmi vonásokhoz folyamodni. A fiatal Geöcze feleségét Forgács Rózsi sok finomsággal, de helyenként túlságosan tompítva játszza, nem aknáta ki eléggé az alkalmakat, a mit az író nyújtott neki. Az epizód-szereplők közül Pataki igen jó és Bartos is gondosan megrajzolt alakot ad. Schöpflin Aladár.

BUDAPESTI RENDŐRÖK KARIHATALMI FŐLSZERELÉSSEL.

A PESTI HIRLAP KIADÓHIVATALA A JANUÁR 23-IKI ROMBOLÁS UTÁN.

A "CARADOK" ANGOL HAJÓ FEDÉLZETE 32 FOK HIDEGBEN A REVALI KIKÖTŐBEN.

AZ ANGOLOK A GÉPPUSKÁVAL VALÓ BÁNÁSRA TANÍJTÁK AZ ÉSZTEKFT

AZ ANGOLOK ÉSZTLANDBAN.

AZ APRÓSÁG.

Elbeszélés. — Irta Nagy Lajos.

Az apróság egy kis leány volt, mindössze négy esztendő; Ellácska volt a neve. Nagyon csinos kis leány volt, kedves és szeretetre méltó, mint minden gyermek. Ezenfelül még igen jó modorú is volt, csendes, nyájas és hízelgő, mondhatnánk: diplomatikus ügyességet tanúsított az emberekkel való érintkezésében. Nem túlzok, a mikor az emberekkel való érintkezésről beszéltek, mert Ellácskának olyan nagy „ismeretése” volt, akár egy felnőttnek. Sőt ennél is nagyobb, mert ő bejáratos volt a kétemeletes bérházak, a melyben a mamájával lakott, mindegyik lakásába, szívesen látták mindenhol, kedveskedő szavakat intézett hozzá mindenki. A legöregebb bácsik is mosolyogni kezdtek az elragadtatástól, a mikor vörös ingruháskájában betoppanat hozzájuk, s a legharagosabb asszonyok is vidáman és hívón kiáltották a nevét, ha megpillantották, a mint a gangon tipegett. De még ennél különbet is mondhatok, mert hiszen az öregek szívesen szoktak barátokozni a kisgyerekekkel. Ellácskát még a fiatalok is szerették, ifjú házások, a kiknek maguknak is volt egy vagy kettő, a kit szeressenek, kisasszonyok és fiatalberek, sőt a gyermekpajtásai is szerették. Még a mamájának is megkülönböztetett nyájasság járt ki az egész ház részéről, mert hát ő volt a primadonnának, Ellácskának a mamája.

Ellácska, a mint mondtam, nyájas volt mindenkihez, de mindenkit egyformán szeretni az ő apró szíve nem tudott. Neki voltak kegyeltjei, sőt volt egy legkegyeltebbje. Ez a legkegyeltebb — ó szörnyűség! — nem egy kis barátja, vagy fiúpajtása volt, sem valamelyik csokolgató szájú öreg néni, vagy simogatókező bácsi, hanem egy csinos fiatalember. Egy kis angolbajszú fiatalember, egészen fess, jó öltözködésű bankhivatalnok. Lessenyei Teleky Józsefnek hívták ezt a kis angolbajszú bankhivatalnokot, a nevét tudnunk kell, mert ő maga nem szerette a rosszhangzású neveket, a sajátját igen megbecsülte és ezeken felül egyik sajtóságos szokása volt a nevekkel való tréfálkozás. Ellács-

kát például egyszer, a mikor lesújtó gúnynyal akarta illetni, így szólította: te Sára! Vagy megvetésének jeléül azt mondogatta némely fiatalemberre, hogy az: Samu. Samu, — ez Teleky úr szerint, különben meglehetősen általános használat szerint is — azt teszi, hogy valaki félszeg és ügyetlen a nők körül, igen

— Nem vagyok Sára! Ella vagyok! — ezt jelentette ki egész visszautasító határozottsággal.

Azután újra nevetett, mert mégis csak nagyobb volt a tréfa, mint a sértés.

Ellácska Teleky bácsinak szólította a bankhivatalnokot, ha meglátta a lépcsőn jönni vagy menni, a gang legvégéről is futni kezdett feléje és kiabálta: Teleky bácsi, Teleky bácsi. Teleky bácsi természetesen megállt az első emeleten és megvárta Ellácskát, az „apróságot”. A kik a gangon állodogáltak — leginkább asszonyok — mosolyogtak a jeleneten és azután azzal vádolták meg Ellácskát, hogy szerelmes.

— Nem vagyok szerelmes — mondta Ellácska, a nélkül, hogy értette volna, mit fognak rá. De — mintegy daczból — annál inkább ragaszkodott a bankhivatalnokhoz. Abban az időben, a mikor az jönni vagy menni szokott, már a gangon őgylegett, hogy találkozhat vele. Ha a fiatalember hazajött, akkor Ellácska megfogta a kezét, fölvezettette magát a második emeletre és bevezettette magát a Teleky úr szobájába. Ha nem találkozott Teleky úrral, akkor fogta magát és felment magányosan a második emeletre, megkopogtatta az udvarra nyíló ablakot és csengő hangon kiáltotta:

— Teleky bácsi, ereszszen be!

A fiatalember felugrott a díványon hevertéből és sietett ajtót nyitni. Ellácska betipegett a szobába, mosolygott és ezt mondta:

— Itt vagyok!

— Igazán? Jó, hogy bejelent — mondta kaczagva a fiatalember, — mert oly apró vagy, hogy csak úgy magamtól nem is vettelek volna észre.

Ellácska nem értette ezt a megjegyzést, nem is reagált tehát rá, hanem szétnézett kíváncsian, odament az íróasztalhoz és kutatót olyan apró tárgy után, a mit esetleg még nem ismer, hogy kérdezhesse: mi ez? mi ez?

„Teleky bácsi” mosolyogva nézte az apróságot, nagyon örült a látogatásának, mert friss és úde kis lényével, tiszta nevetésével, nyílt tekintetével valósággal felfrissítette a szobát, megtisztította a fiatalember hangu-

GELLÉRT OSZKÁR, AZ ÚJ SAJTÓFŐNÖK.

jámbor, sikerei nincsenek. Így állván a dolog ezzel a Samu-val, semmi esetre sem dicsőség a fiatalembernek, ha ő: Samu. Ellácska persze ezt nem érthette, neki elég multság volt az, hogy valakit más néven neveztek, mint a sajátját. Ő ezen is nagyszerűen tudott kaczagni, — szerény igényű volt. Azt multságosnak találta, hogy őt Sárának szólították, ezen is úgy nevetett, hogy a könnyei is hullottak, de a mint lélegzethez jutott, tiltakozott a sértés ellen:

ELÉGEDETLENKEDŐ LESZERELŐ CSOPORT A LONDONI HADÜGYMINISZTERIUM ELŐTT.

LESZERELŐ KATONÁK KÜLDÖTTSEGE AUTOMOBILON.

AZ ANGOL KATONÁK LESZERELÉSE.

BALOGHY ERNŐ (KÖZÉLMEZÉS).

SZABÓ ISTVÁN (FÖLDBIROKREFORM).

BÖHM VILMOS (HADÜGY).

latát és a fantáziáját, szinte egész testét neme-
sebbé, vidámmá villanyozta. Csak mosoly-
gott rá, mosolygott, nem győzött eleget moso-
lyogni. A beszélgetés persze nem igen ment,
nem kezdték semmiféle eszmecserebe, ha-
nem inkább csak enyelegtek egymással.
A fiatalember mindenféle bohóságokat kér-
dezett a leánykától, az pedig nevetve felel-
getett. Azután egyéb szórakozásba kezdtek.
Teleky egy hangot énekelt és azt mondta a
kislánynak: Énekelj el te is.

Ellácska utána énekelt ugyanazt a hangot.
Most a fiatalember magasabb hangot énekelt,
az apróság szintén, a megfelelő zenei hangot.
Ekkor egy egészen mély hangot énekelt,
melyet ő maga is alig bírt kiadni. A leányka
grimaszos próbálkozása — mely természet-
esen sikertelen volt — rendkívül groteszk
látványt nyújtott és a fiatalember majd meg-
pukkadt a nevetéstől.

A mikor ebből a gyerekségből kifogytak,
Teleky szavakat mondott, hogy a kislány
mondja őket utána. Először valamely egy-
szerű szót, ezt: ország. Azután: Magyar-
ország, Európa, óceán, Atlan-ti ó-ce-án.
Mikor a leányka ezt is nagyon komoly képpel
utána tagolta, akkor gyorsan kimondta ezt
a szót: Popokatepetl. Ellácska összeráncolta
a homlokát, figyelt, erőlködött, de ahogy se

HARRER FERENCZ, A KÜLÜGYMINISZTERIUM VEZETÉSÉVEL
MEGBIZOTT MINISZTER.

birta kimondani azt a furcsaságot. Ezen is
nevettek.

De apránként kimerültek az Ellácskával
való szórakozási lehetőségek, Teleky pedig
lusta volt arra, hogy valami komolyabb
dologba kezdjen, például, hogy taníttassa.
Megtörtént tehát, hogy néha egész egyszerűen
untá Ellácskát. Ellácska ilyenkor kedvesen
kezdett motyogni, kérdezgetett mindenfélét,
zavarában azt is megkérdezte, a mit tudott,
például a czeruzára is kérdezte, hogy: mi ez?
És mivel feleletet nem kapott, még egy kísér-
letet tett, most már bátorítalan hangon kez-
dett referálni a napjáról:

— Voltam az óvodába.

— Hurrkát ebédeltem.

— Szeretem a hurrkát.

— A kolbászt is szeretem.

Azután elhallgatott. És most fokként
mindig komorabb és komorabb lett és szo-
morú kis hangon elkezdett dűdölni, olyképen,
a hogy a felnőtt ember is tesz bús zavarában.
A mikor elfogyott belőle a dallamtalan, gyere-
kes kis éneklés, egy percig még piszmozott
az asztal körül, aztán köszönt és távozott.
Odakünn azonban csak addig volt kissé
szomorú, a míg valahová, a hol barátságos-
sággal fogadták, be nem tért.

NAGY VINCZE (BELÜGY)

SZABÓ ORESZT (RUSZKA KRAJNA).

PEIDL GYULA (NÉPJÓLÉT).

A KORMÁNY ÚJ TAGJAI.

ADY ENDRE.

1877-1919.

Ady Endre költő volt, vagy tizenkét verses könyv szerzője, a ki körül heves esztetikai csaták folytak húsz éven át, — de több is volt, mint költő; a magyar szellemi élet arculatán egy egészen különleges vonás, a magyar faji karakter egy sajátos tulajdonságának megismerésítője. Fontossága szellemi életünkben nem csupán esztetikai, hanem társadalmi és politikai is. A *protestálás* ősmagyar szellemének megtestesítője volt; az ő fajtájából való magyarok harcoltak egykor Kupa vezér zászlói alatt, majd az aranybulla idején; ők borították tűzbe az országot Dózsa György seregével, ők szították az elégedetlenséget a Habsburg-uralom első századaiban, irták a jeremiádkat a reformációkor, ők tűzték ki először a Rákóczi-lobogót a Felső Tisza és a Bodrog mentén, az ónodi gyűlésen ők kiáltották az *eb ura fakó* jelszavát. A hol a magyar tiltakozás, a fakciózus szellem, a helyét nem találó elégedetlenség s a forradalmi indulat hangot kapott magyar ajkon, ott Ady Endrének mindenütt ősei vannak. Két nemzedék óta, egyedül Adyban szólalt meg a tiltakozás e szelleme igaz magyar ajkon s hogy mekkora nyomatékkal, az sokkal jobban megmérhető ellenfelei felháborodásán, mint hívei buzgó magasztalásán. Abban az optimizmusban, a mely a háború előtti évtizedekben a magyar közvélemény túlnyomó részén uralkodott s a mely gondolni sem akart azokra a veszélyekre, melyek nemzetünk életét fenyegették, az ő hangja volt az egyetlen nyomatékosan figyelmeztető hang, csak ő látta olyan képekben fajnákra és jövőjét, a melyek a facies hippocratica rettenetét tárták az önelégült magyar társadalom elé. Olyan kritikát mondott kulturánk elmaradottságáról, vezető osztályaink politikájának szűk látóköréről és erkölcsi romlottságáról, a nép tömegeinek elhanyagoltságáról, a magyar élet százféle hátrányáról, a mely visszadöbentette töle a jóhiszeműeket és gyűlölködővé ingerelte azokat, a kik a maguk kis félteni valóját féltették attól a szellemtől, a melyet ő hirdetett.

A ki ismerte őt és olvasta verseit, az mind tanúságot tehet róla, hogy igaz magyar volt, a ki fenéig hitte a magyar keserűség poharát, a kinek fájt minden magyar fájt

Szekely Aladár fényképe.

ADY ENDRE.

dalom, a kit a fájával való természetes szolidaritás izgatott egész életén át. A legnagyobb probléma, a mely soha nem szűnt meg lelki zaklatni, a magyarság problémája volt. S kétségbeesése népe sorsán túlzottan tűnhetett fel a legtöbbek előtt a háború előtti évek kényelmes nyugalomában, de nem neki adott-e igazat az, a mit ma a szemünk előtt látunk viharzani? A ki az ő másfél évtized óta folyton megismételt siráimait ma olvassa, megdöbben a költői divináció félelmetes előre-érzésétől. Ady olyan volt, mint a tengerpart madarai, melyek előre megérzik és hangos sivalkodással jelzik a még csak messziről közeledő vihart. S mikor a vihar kitört, a háborúban csak egyedül Ady érezte meg a kúrtók haragsága, agyúk dörgése és frázisok puffogása közben a lényegét: a magyarság elvérzését és mind biztosabb elerőtlenedését. A magyar faj tragédiáját a háborúban ő írta meg legmélyebb és legkomorabb hangokon s a nagy összeomlás pillanatában összeomlott ő maga is. 1918 októberében

hatalmasodott el rajta a betegség, a mely most elragadta az életből.

Csodálatosan finom és érzékeny idegrendszer volt, reagáló képessége szinte korlátlan: az életnek ezer olyan szín- és hangulatárnyalatát tudta megérezni és reprodukálni, a melyet előtte még észre nem vett senki. Ezért nem értették és igen sokan nem értik ma sem, nem tudják követni az öntudat ama rejtelmibe, a melyek csak az igen élénk érzékenysége előtt szoktak megnyílni. Képzettársításának csapongása, a mely messze eső dolgokat tudott hirtelenül összefogni, látásának egészen egyéni módja, a mely tökéletesen új, teljesen önmagából teremtett képeket adott ajkára, idegenszerűnek, sokszor érthetetlennek tűntek azok előtt, a kik hozzászórtak a versek felületes olvasásához, de hasonlíthatatlan költői gyönyörök forrása volt azok számára, a kik az ő világába bele tudták magukat élni. Ezért voltak olyan fanatikus ellenfelei és még fanatikusabb hívei. Nyelve is csodálatosan gazdag s mély gyökertűn magyar volt, olyan szélesen kihangzó, olyan dús hajlékonyságú s a kifejezés annyi új lehetőségét nyújtó, mint legnagyobb költőink közül is alig egy-kettőé. Az érzés és szemlélet olyan titkait tudta kifejezni, a melyeket kifejezhetetlennek hittünk ő előtt s az emberi és világi dolgok rejtett muzsikája is meg tudott szólalni dalaiban.

Igazi lírikus volt s lírájában megpendült az emberi lélek egész világa. Szerelem, politika, fajiság, életvágy és életfilozófia, vallási misztikum, humanitás, társadalmi érzés — minden, a mi költészet tárgya lehet, megszólalt az ő költészetében s egészen egyéni módon szólalt meg, a hogy ő átélté. Egész világot teremtett költeményeiben s ezt a világot a maga képeire formálta. Ezért nem lehet soha a tömegek költője, csak azoké, a kikben meg van a fogékonyság és a költészet iránti alázatosság, a melylyel bele tudják magukat élni egy kivételes egyéniség külön világába.

Élete tragikus küzdelem volt bajjal, betegséggel, a túlingerült érzékenységgel gyötrelmeivel, a kortársak meg nem értésével, saját természetének végtelenségével, az élet teljességére való szomjazás kielégíthetetlenségével. Halála magyar fajának tragikus órájában úgy hat, mint életének stílszerű befejezése. Elmondta, a mi mondani valója volt és eltávozott. S. A.

A FÖLD HALÁLA.

Regény. (Folytatás.)

Írta id. Rosny J. H. — Fordította Laky Margit.

Ismét völgyek és dombok fölött lebegtek. A nap kétharmada felé már csak háromszáz kilométernyire voltak a Vörös Földektől.

— Még egy óra! — kiáltott föl Manó.

Targ átkutatva távesővével a teret és határozatlanul még, megpillantotta az oázist és a skarlátvörös földövet, melytől nevét nyerte. A nagy röpülégekkel való találkozás után kialudt kalandvágya újra föllobbant a fiatal ember lelkében. Fokozta gépének sebességét és Manó elé került.

Madarak kavarogtak a vörös földöv felett. Néhány a légiapat elé röpült, de ötven kilométernyire az oázistól valamennyien összesereglettek. Énekli nyelvükön megerősítették a szerencsétlenséget és közeli lökések jósoltak. Targ szoruló szívvel hallgatta és nézte őket, a nélkül, hogy egyetlen szót is ki tudott volna ejteni.

Mintha óriási ekével szántották volna föl a sivar földet. A mint közelebb érték, fölűntek az oázis összeomlott házai, megroskadt kőfalai, a félig elsüllyedt termés és a romok között nyomorúságos emberi hangyák hemzsegek.

Egyszerre mérhetetlen zaj hasította át a levegőt. A madarak röpte sajátosságosan megtört. Rettenetes borzongás rázta meg a teret.

A gyilkos bolygó bevégezte művét!

Csupán Targ és Arva törtek ki a szánalom és borzalom fölkiáltásába, a többi léghajós az

Utolsó Emberek nyugodt szomorúságával folytatta útját. Az oázis előttük volt és visszhangzott a rémes nyöszörgésektől. Szánalomra méltó teremtmények futkostak, pihegtek vagy vándorogtak a földön. Mások halálsújtottan, mozdulatlanul feküdtek. Itt-ott egy vérző fej mintha egyenesen a talajból nőtt volna ki.

A látvány annál iszonyatosabb lett, minél jobban megkülönböztették a részleteket.

A kilencz léghajós bizonytalanul lebegett tovább, de a rémülettel eleinte fejvesztett madarak röpte összhangzatba jött. Nem kellett semminemű közeli lökéstől tartaniok: földre szállhattak.

A Nagy Tanács néhány tagja fogadta a Mély Források küldöttségét. Gyors, rövid szavak hangzottak el. Az új szerencsétlenség az összes rendelkezésre álló energiák felhasználását követelte s így a kilencz követ is résztvevő a mentési munkálatokban.

A nyöszörgés eleinte türethetetlenek látszott. Iszonyatos sebek adtak igazat a felőntök fatalizmusának. A gyermekek kiáltása olyan volt, mint a Fajdalom velőtrázó és vad lelke.

Végre az érzéstelenítő szerek megtették jótékony hatásukat. A heves fájdalmat öntudatlanság váltotta föl. Csak elsőt segélykiáltások hangzottak már, azoknak a kiáltásai, a kiket maguk alá temettek a romok.

E hangok egyike vonzotta Targ-ot. Félnék, nem fájdalmas kiáltás volt s valami rejtélyes és üde báj áradt ki belőle. A fiatal ember sokáig nem tudta megállapítani, honnan jön a hang, míg végre egy úreget fedezett föl,

a honnan tisztábban hallotta. Az ő óvatosan kezdte eltávolítani az útjában álló sziklatörmöket. Untalan felbe kellett szakítani munkáját az ásvány tompa fenyegetései előtt: hirtelen rések képződtek, kövek szakadtak le, vagy gyanus zajokat hallott.

A siránkozás megszűnt. Az idegek feszültsége és a fardartság verejtékgöngyöket csalt Targ homlokára.

Egyszerre úgy látszott, hogy mindennek vége: egy oldalal beomlott. Targ érezte, hogy az ásvány hatalmában van, lehajította fejét és vágt. Egy kődarab horzsolta. Megadta magát a végzetnek, de a csend és a mozdulatlanság új erőt öntött beléje.

A mikor fölnyitotta szemét, látta, hogy nagy üreg, majdnem barlang nyílt meg bal-felől. A félhomályban egy emberi alak feküdt. A fiatal ember kinosan fölemelte az élő teret és épen abban a pillanatban lépett ki a romok közül, a mikor egy újabb beomlás használhatatlanná tette a keskeny folyosót.

Fiatal asszony, vagy fiatal leány volt, a Vörös Földek lakóinak ezüstös öltözékében. Mindenekelőtt a haja izgatta föl megmentőjét. Abból a napsugaras fajtából való volt, melyet az atavizmus alig egy évszázadban egyszerű vezetett vissza az emberek leányaihoz. Szikrázó volt, mint a drágakő, friss, mint a mélyből fölbugyogó forrás vize, szerelmi szövetnek látszott, a kecsesség jelképének, mely a nőt ékesítette a korokon át.

Targ vére szívbe töltült, agyát hősies lázongás töltötte be. Megsejtette azokat a nagyszerű, édes és dicsőséges dolgokat, a miket az Utolsó Emberek már nem ismertek.

És a míg az ajkak vérpíros virágát, az arc gyöngéd vonalát és gyöngyházragyogású húsát bámulta, a fiatal nő fölnyitotta szemét. Színét talán ama reggelek verőfényéhez lehetne hasonlítani, a mikor a nap sugárzón tűz alá az égből és édes fuvallat rezeg végig a pusztaság fölött.

IV. A Föld mélyében.

Alkonyat után volt. A csillagképek finom lángra megélnék. Az oázis hallgatott. Néman rejtette el fájdalmát és gyötrelmét.

Targ fölízgatott lélekkel sétálgatott a körfal mellett.

Borzalmas órája volt ez az Utolsó Embereknek! A hangfókák egymásután mérhetetlen szerencsétlenségekről számoltak be. A két egyenlőtli oázisban, a Nagy Barlangban és a Kék Fövényben a víz eltűnt, a Mély Források oázisában pedig megfogyott. A Klára Oázis és a Kénes Völgy pusztító földlökésekről vagy a víz gyors csökkenéséről adott hírt.

A szerencsétlenség az egész emberiséget sújtotta.

Targ áthágtott a rombadólt körfalon és kilépett a néma, rettenetes sivatagba.

A csaknem teljes hold láthatatlanná tette a legkisebb csillagokat, megvilágította a vörös gránitokat s a vasdelejesek ibolyaszínű halma-zait. Időnkint sápadt, villogó fény hullámozott át a tájon. Az új lények tevékenységének titokzatos jele volt ez.

A fiataleMBER tovább haladt. Nem ügyelt a magány gyászos nagyságára.

Ragyogó kép emelkedett ki előtte a katasztrófa borzalmaiból és az aranyhajnak mintegy „hasonmását” vitte magával.

A szerelem lett életének lényege és ez az élet áthatóbb, mélyebb, csodásabb lett, mint előbb. Egész teljességében fölirta előtte a szépségnek azt a világát, a mit megsejtett, a miért érdemesebb volt meghalni, mint az Utolsó Emberek komor eszményeiért élni.

Időnkint, mint valami szentté vált nevet, ejtette ki annak nevét, a kit megmentett a romok alól.

— Eré!

Egyre tovább haladt a szilaj csendben, az örökös pusztaság csendjében, a nagy éterhez hasonló csendben, a hol a csillagok reszketnek.

A levegő ép olyan mozdulatlan volt, mint a gránitömbök. Az idő holtnak látszott, a tér egy másik teret ábrázolt, nem az emberek, könyörtelen, jeges, gyászos képekkel telt teret.

Pedig élet volt itt is, alattomos, borzalmas és kifürkészhetetlen, iszonyatos, mert az emberi életet fogja követni.

Targ kétszer is megállt, hogy elnézze a villogó alakokat tevékenységét. Az éjszaka sem hozott rájuk álmat. Egyre tovább helyezkedtek titokzatos czelek felé. Azt a módot, a hogyan a földön csúsztak, semmiféle szervvel sem lehetett megmagyarázni.

De figyelmét nem sokáig tudták lekötöni. Eré képe ragadta magával. Zavaros viszonylagosság támadt a magányosságban tett sétája és a lelkek fölébredt hősieség között. Kalandot keresett homályosan, azt a képtelen, ábrándokba illő kalandot, mely végül a Víz fölfedezésére vezet.

A Víz! egyedül ez adhatja neki Eré-t. Minden emberi törvény elválasztja tőle. Tegnap még álmodozhatott volna arról, hogy feleségévé teszi: elegendő lett volna, hogy a Vörös Földek lakói elfogadják érte cserébe a Mély Források egy leányát. Hanem a katasztrófa után a csere lehetetlenné vált. A Mély Források oázisa befogadja ugyan a számkivetetteket, de eltiltja őket a házasságtól.

A törvény kérelhetetlen volt: Targ úgy tisztelte, mint egy legfőbb szükségességet.

A hold élénken süttött. Ezüstös, gyöngyházfényben úszó tányérja ott lebegett a nyugati dombok fölött. Targ mintegy álomban, egyenesen feléje tartott.

Sziklás területre érkezett. Mindenünnen a katasztrófa nyomai tüntek szemébe. Több szikla fölborult, mások megrepedtek. A kovás föld össze-vissza volt hasadozva.

SZEGÉNY EMBEREK A FATÖNKÖKET ÁSSÁK KI A GUBACSI ERDŐBŐL, HOGY TÜZELŐSZERHEZ JUSSANAK.

— Az ember azt mondaná, — mormolta a fiatal ember — hogy a lökés ezen a ponton érte el legnagyobb hevesességét... De miért? Gondolatai eltávolodtak kissé.

A látvány izgatta kíváncsiságát.

— Miért? — kérdezte ismét. — Igen, miért?

Minden pillanatban megállt, egyrészt óvatosságból, másrészt azért, hogy megvizsgálja a sziklákat. Ez a földszaggatott föld csapdakal lehet tele.

Sajátos lelkesültség ragadta magával. Arra gondolt, hogy ha csakugyan van olyan út, mely a Víz felé vezet, úgy igen nagy esélyei vannak, hogy ezen a mélységesen átalakult helyen fog ráakadni.

Meggyújtotta a „sugárszórót”, melytől sohasem vált meg utazásai alatt és belemélyedett ezekben a hasadékokba vagy földalatti folyosókba, melyek mind gyorsan megszükültek vagy zsákutczában végződtek.

Végre egy magas és igen széles szikla tövében közepes nagyságú hasadék elé jutott, melyet a földlökések csak gyöngén torlaszoltak el. Elég volt megvizsgálni a helyenkint kristályként szikrázó törést, hogy meggyőződjön a hasadék újabb képződéséről.

Targ nem tartotta figyelemre érdemesnek és odább akart menni. De a szikrázás visszacsalta. Miért ne vizsgálná meg? Ha nem nagyon mély, úgyis csak pár lépést kell tennie.

A hasadék hosszabb volt, mint remélte. Mindamellett harmincz lépés után szűkülni kezdett és Targ csakhamar azt gondolta, nem mehet tovább. Megállt és kinos pontossággal vizsgálta meg a falak minden részletét. Nem volt lehetetlenség tovább menni, de mászni kellett. Az ő nem sokat habozott. Lebocsátkozott egy gödörbe, melynek átmérője alig ért föl az emberi test szélességével.

A kanyargó és éles kavicsokkal telezsórt út még keskenyebb lett. Targ azt kérdezte magától, vissza tud-e majd jönni?

Egészen beékelte magát a mélységbe. Az ásvány foglya volt, végtelenül gyöngé kis tárgy, melyet egyetlen tuskó darabokra zúzóhatott volna. De a megkezdett dolog láza litetett benne. Gyűlölte és megvetette volna önmagát, ha abbahagyja földadatát, mielőtt minden lehetőséget meg nem kísérelt. Kitartást parancsolt magára.

Verítékben úszó tagjaival mélyen behatolt a szikla gromrába. Végül valóságos ájulás vett rajta erőt. Szíve, mely olyan zajt okozott az imént, mint egy hatalmas madár szárnycsattogása, most egészen elgyöngült és csak nyomorúságosan vert.

Bátorsága és reményeége odalett. A mikor szíve megint egy kis erőre kapott, Targ

nevelésének találta, hogy ilyen kezdetleges kalandba bocsátkozott.

— Nem volnék-e bolond, ha tovább mennék?

És mászni kezdett hátrafelé. Egyszerre vad kétségbeesés csapott le rá. Eré képe oly élénken jelent meg előtte, hogy azt hitte, együtt van vele a hasadéokban.

— Az én örültségem még mindig többet ér felebarátaim rettenetes bölcsességénél... Előre hát!

Előlről kezdte a kalandot. Vadul játszott az életével. Elhatározta, hogy csak áthághatatlan akadály előtt fog megállni.

Úgy látszott, mintha a véletlen kedvezne vakmerőségének: a hasadék kiszélesedett és magas bazalt-folyosóba jutott. A boltozatot antraczit-oszlopok támogatták.

Heves öröm fogta el. Futni kezdett. Minden lehetségesnek látszott!

De a kő ép olyan rejtélyes, mint hajdanában a zöld erdő: a folyosó hirtelen véget ért. Targ egy sötét fal elé jutott, mely a sugárszóró fényét alig verte vissza... Mindamellett nem szűnt meg a falakat kémlelni.

... És három méternyi magasságban újabb hasadék nyílását fedezte föl...

Kissé kanyargó, körülbelül negyven fokkal a vízszintes irányra hajló, elég széles hasadék volt, úgy, hogy egy ember áthaladhathat rajta. Az ő az öröm és csatlakozás vegyülékével nézte. Egyrészt vonzotta ábrándos reményességét, mert az útnak mégsem szakadt egészen vége, másrészt meg elcsüggesztette, mert a magasba vezetett.

— Ha nem ereszkedik lefelé megint, több kilátásom van, hogy a felszínre vezet, mint a mélységbe! — dörmögte a kutató.

(Folytatása következik.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A két gondviselés, a melyről csak egy bizonyos. Ezt a különösen hangzó címet *Tersánszky J. Jenő* kis regénye viseli. Finom kis történet — inkább novella — egy kedves, szerény, idegesen félnék és betegesen lelkiismeretes orvosnőről, a kit utazás alkalmából egy vonatkozás grotteszkül ferde helyzetbe hoz (egy vidéki szálloda kaszírójának szobájában kénytelen, teljesen ártatlanul, egy éjszakát tölteni egy hadnagygyal) s hazatérve halálos rettegések közt él, hogy esete kitudódik, idegbeteg lesz a félelemtől s a végén, mikor közönséges lelkű férje csakugyan megtudja a dolgot s kinosra érte, leugrik az emeletről. Néhány más alak is forog ebben a történetben, éles, erőszakos kontúrral, enyhén karikatúrászerű vonásokkal megrajzolva s az egész mögött mint háttér a háború terül el, minduntalan belejártsva valamiképp az alakok sorsába. Az elbeszélés hangja stilizált, ironizáló, a szerző minduntalan gyönyölködik alakjaival, bírálja őket, ez és a nyelvnek némely

regessége az író szándékának megfelelően a negyvenötven év előtti izléshez közelíti az elbeszélés hangját. Tersánszky más műveiből ismert kitűnő tulajdonságai közül hiányzik ebből a kis könyvből a természetes önkénytelenség s a nyers, fanyar élet-iz, de annál inkább tele van pszichológiai finomságokkal s a leírás és ábrázolás szolid, biztos művészetével.

A debreczeni egyetem szózata. A debreczeni egyetem is — egyéb kulturális testületeinkkel egyidejűleg — kötelességének érezte, hogy szózáttal forduljon a művelt világhoz a magyar kultúra életérdekeinek és Magyarország területi épségének érdekében. Szózatát a művelt világ egyeteméhez intézi s a külföld tudományos köreinek belátásához, jogérzékéhez s az emberiség érdekeinek megértéséhez appellál. A füzet, melyet dr. Rugonfalvi Kiss István, a magyar történelem tanára dolgozott ki, magyarul is megjelent a debreczeni egyetem kiadásában. Történelmi összefoglalásban magyarázza meg a magyarság hivatását, kulturális szolgálatait, jelenlegi helyzetét, kifejezi a geográfiai törvényszerűségeket, melyek a magyar állam területén élő népeket egymásra utalják, a nemzetiségi elv merev alkalmazásával a világébként fenyegetik. A tartalmass füzet ára 1 korona 60 fillér.

HALÁLOZÁSOK.

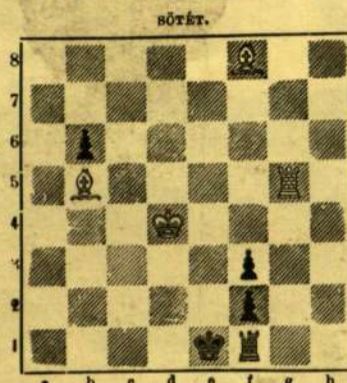
Elhunytak a közelebbi napokban: Schusztér György nyug. adótáros nyolczvanötödik évében, Királyhelmezen. — Lobmayer János Ferenc hetvenötödik évében, Budapest. — Povischil Richárd kalocsai apátkanonk hatvanhat éves korában. — Palmer Artur mérnök, ötvennégy éves korában, Kisújszállason. — Id. Medvey Artur volt huszárőrnagy, Máv. igazgatósági tisztviselő 63 éves korában, Budapest. — Kisjeszényi és megyefalvai Jeszenszky Ferenc földbirtokos negyvenhat éves korában, Bükkösdön. — Ács Béla kalocsai érseki jószágkormányzó. — Budaházy Jenő Debreczen város rendőrkapitánya 38 éves korában. — Illéssy

István bírósági telekkönyvezető ötvennégy éves korában, Kisújszállason. — Szegedy Miklós dr., e hó 21-én 34-ik évében, Budapest.

Kiss Kornélné, szül. Hancsovsky Jolán negyvenegy éves korában, Bodrogkeresztúron. — Sipler Jenőné, szül. Borsitzky Klára huszonegyedik évében, Budapest. — Török Mihályné, Hámos Ilonka, Budapest. — Özv. Nyágai Ödönné, szül. Márkus Emilia, Budapest. — Özv. Kohner Károlyné, szül. Bretschneider Teréz hatvanhét éves korában, Budapest.

SAKKJÁTÉK.

3138. számú feladvány Traxler K.-tól Dub.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

Szerkesztői üzenetek.

A nap: az isten. Van a hangjában valami megható, — az őszinteség szava, de a gondolatjárásának nincs mélysége és a nyelve lendület nélkül való. Vízparton. Igen korrekt, gondosan csinált, sima vers, a költői művészet és az eredetiség minden nyoma nélkül.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 51-ik számában megjelent képtalány megfejtése: A hosszú remény édesebb, mint a rövid meglepetés.

Az 52-ik számban megjelent két képtalányt, a következők fejtették meg: Bányay Imre, Bányay Ernő, Özv. Blaskovich Gyuláné, Bányay Hermina, Csók Mihályné, Dr. Erős József, Erdélyi Zoltán, Györgyi Géza, Körmendy Mihályné, Klein Ilonka és Lajoska, Koltai Lajos, Kőszeghy István, Kovács Endre, Ifj. Pongrácz Béla, Pap József, Sin István, Szász István és Károly, Szarka Boldizsár, Szalacsy József, Szombathelyi áll. s. községi polgári leányiskola, Tabajdi József, Dr. Tarczay Kálmánné, Ifj. Tancsics Gyula, Varga János, Virág József, Zsigmond Gáspár, Záborszky Lajos.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztőiroda: Budapest, IV., Vármeze-utca 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

FOGAK... Fogorvosok... Szájbetegségeknél.

FOG... Fogorvosok... Szájbetegségeknél.

Dr. HEGEDÜS JAKAB... Fogorvos, egyetemi orvostudós, Első Főorvosi Fogorvosi Intézet, Budapest, VII., Erzsébet-kört 44. sz. 1. emelet.

MATTONI-FELE GIESSHÜBLER... természetes égvényes SAVANYÚVIZ.

Szőlőoltványok, Gyümölcsfák, Diszfenyők.

Delaware, Noach, Szászorvos, Othello, Herbemont és más direkttermő, továbbá európai és amerikai sima és gyökere vesszők legelősebb árban és legjobb minőségben beszerezhető. Egy darab gyümölcsfa és díszfenyő 3 kor.

Képes árjegyzék ingyen! SZÜCS R. T. Szőlőtelepe, BIHARDIÓSZEG.

Megjelent a LA HONGRIE REPUBLICAINE (Quatrième année de la Revue France Hongroise) Előfizetési ár egy évre 40 K; félévre 20 K. Előfizetéseket elfogad a szerkesztőség: Budapest, IV., Semmelweis-u. 4. (Blockner hirdetési iroda) és Szeged, Pallavicini-u. 5.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ) A főváros első és legnépszerűbb csipke-festője: Gyár és VIII, Baross-u. 85. Fiók: II, Fő-utca 27, IV, Eötvös-út 6, Kelekmédi-utca 14, V, Harminczad-utca 4, VI, Teréz-kört 39, Andrássy-út 16, VIII, József-krt 2. Telefon: Jász. 2-37.

MARGIT-CRÈME

A fővárosi hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összehatásában rejlik, a bőr azonnal felvezi és kiváló hatása pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-örömet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel ellátott dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-öröm ártalmatlan, zsírtalan vegyíztár készítmény, amely a külföldön nagy feltűnést keltett. — Ára kis tégely 4 K, nagy tégely 8 K. Margit-szappan 5.80 kor. Margit-puder 3. — kor. Gyártja: FÖLDES KELEMEN laboratoriuma, Aradon. Kapható minden gyógyszárban, Hatszaz- a drogas-üzletben.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen.

Étkezés közben véve, megővi a gyomorterheléstől. Egy üveg ára 6 kor. 50 fill.

Kapható: minden-gyógyszárban, valamint ROZSNYAY MÁTYÁS Arad, Szabadság-tér.

OLCSÓ KÖNYVTÁR

Alapította GYULAI PÁL Szerkesztő HEINRICH GUSZTÁV

Egy-egy szám ára 40 fillér. Új füzet: 1911-1917. szám RÉZ MIHÁLY

KÜLPOLITIKAI TANULMÁNYOK

(A hármasszövetség. — Olaszország albániai aspirációi. — Anglia Egyiptomban. — Németország és Magyarország. Bülow a német politkáról.) A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA. Kapható minden könyvkereskedésben.

Alapítva 1910-ben. HALTENBERGER BÉLA, Kassa. Ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás. A gyár teljes üzemben van. Gyász esetben ruhafestés feketére és egyszínű ruhák tisztítása soronkívül.

RENDELÉSNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

UJDONSÁGOK!

KRÚDY GYULA új könyve:

PESTI ALBUM

Feljegyzések és elbeszélések. Ára 10% felárral 8 korona 80 fillér

KÓBOR TAMÁS regénye a művészet-életből

AZ ÉLET ÁRA

Második kiadás. Ára 10% felárral 11 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA. Kapható minden könyvkereskedésben.

Hajnövesztő, amilyen még nem létezett. Rövid idő alatt dúsz hajjal növeszt és megakadályozza a hajhullást, megújítja a korai őszülést és az ősz hajnak eredeti színét visszaadja. Egy hónap alatt lényeges eredmény. Ára 15 és 20 K. BOTÁR Z. REGINA kozmetikai műintézet. Budapest, VII., Erzsébet-kört 34. I. em. Arczapolás, arcgözellés és villanymasszázs egész nap.

Ne használjon SZŐLŐKÖTŐZÖNEK mást mint a svéd natron celulozából készült erős „CORDELIN” szőlőkötöző papírszpagát. A legelősebb! A legerősebb! Saját érdekében kérjen ajánlatot: Visszont-eladónak nagy engedelmény. Megyei képviselők jelentkezzenek. Ugyanőknek, utazóknak nagy melegekeselet! „CORDELINWERKE” eladási irodája, Budapest, V., Zoltán-utca 10.

Fiatalos, üde arczbőrt

Varasos első 10 nap alatt és eltávolít minden teahibát, ugymint mitesszer, pattanás, sárgafolt, ránc, orrvörösség, füstös, hervadt, pettyhűdt bőrt, a Dr. Kaysarling-féle szépítő-szer. A kúra egyszerű, otthon végezhető, minden feltűnés nélkül. Befejzése után az arczbőr ragyogó egészségben, gyermeki búságban és tisztaságban pompázik. 1 üveg 15- — K. Díszkísérlet az alkálilis utánnével. — Gyár: HAYERTON & Co. — Székhely: BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRT 22. (Földmész 1.)

Ésöréndű hegyaljai, jól ésszesforrt, erősen kifőltetett, egy- és kétléves gyökerecske fűszere. Továbbá, mindennél jó sikerrel telepít lelt, elsőosztályú garantált filoxeramentes Nova-féle hazai fehér és külön vörös grümlereti dűsgyökerezeti, rendkívül kifőltetett magöntermő szőlővesszőkből. Kettőmillió darab mérsékelt olcsó árak mellett kerülnek eladásra, új árjegyzéket kívánatra díjmentesen küld. Cím: „NOVA” szőlővessző- és szőlőoltványtelep kezelésre. ARAD, Szabadság-tér 10.

Lejátszott vagy törött hanglemezek 150 fillér darabonként megvételnek WÄGNER Hangszerárúháza. Budapest, József-krt 15. Fiók: XI., Ráday-u. 18. Telefon: József 35-92

MAGYAR KÖNYVTÁR Szerkesztő RADÓ ANTAL

Új füzet: 912-913. sz. ORCZY BÁRÓNÓ

LADY MOLLY KALANDJAI

Detektiv-történetek — II. sorozat Fordította FAYER KATA Ára 1 kor. 20 fill.

A Lampel R. r.-t. kiadása. Kapható minden könyvkereskedésben.

DIANA KRÉM HASZNÁLATA LEFEKVÉS ELŐTT IS AJÁNLTOS

WÄGNER

országszerte elismert elsőrendű magyar
hangszer- és beszélőgépek áruháza

Budapest, József-körút 15.

Telefon: József 35—92

Fiók: IX., Ráday-utca 18.

Mandolin.

Igen finom kiállítású kitűnő hangú, 8 húros csak 100 korona. J. bb. kivitelben 120 K-tól 200 K-ig. — Nagy iskola hozzá 5 korona. Táská 30 korona.

Okarina.

Ezen új és kedvelt hangszer a fuvolához hasonló rendkívül kellemes hangot ad. Kevés gyakorlattal legrovidebb idő alatt képes bárki rajta játszani. Ára: 4, 5 és 8 K-tól 30 K-ig. Iskola ingyen.

Fuvó-trombita.

A hangverseny trombitája igen könnyen fújható, 30 primhangot és 4 kísérő akkordot foglal magában. Finom kivitelben, 12 billentyűvel, tokkal, iskolával csak 30 és 40 K.

Kétsoros hangverseny-harmonika.

Magas finom szerkezényű, 19 fedett billentyűvel, 8 bő, övel, acélhangokkal, erős fuvóval, gyöngyhárgombokkal csak 200 kor. Finomabb kivitelben 250 kor. Erős vállszalaggal.

Tölcsérsnélküli hangverseny-beszélőgép.

Gyönyörű kiállítású, remekül tisztázó és kellemes hangú, valódi Eufon tölcsérsnélküli hangverseny-beszélőgép, 200 drb tővel 300 koronától 1000 koronáig. Hanglemez újdonságok nagy raktára.

Varázsfuvola.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Varázsfuvola 20 szóhanggal és kellemes bőgőkiérettel van ellátva. Ára tokkal, iskolával csak 25 és 30 korona.

Gitár.

Igen jó kivitelben 150K finomabb gépezettel 170 K. Egész finom 200 kor.-tól, 300 koronáig. Nagy iskola hozzá 5 korona. Gitár-táska 35—K.

Hangverseny-beszélőgép.

E pompás kiállítású, hatalmas hangú, óriási hangversenybeszélőgép, 200 darab koncert-tővel csak 200 korona. Finomabb kivitelben 700 korona.

A táborig művész-szájharmonika-készlet.

3 darab kisalakú «Művész-szájharmonika», különféle hangolásban, iskolával, ajándékkal csak 25 K. — Ugyanez, finomabb kivitelben 30 K. Kétoldaln 30, 40 K.

Iskolahegedű.

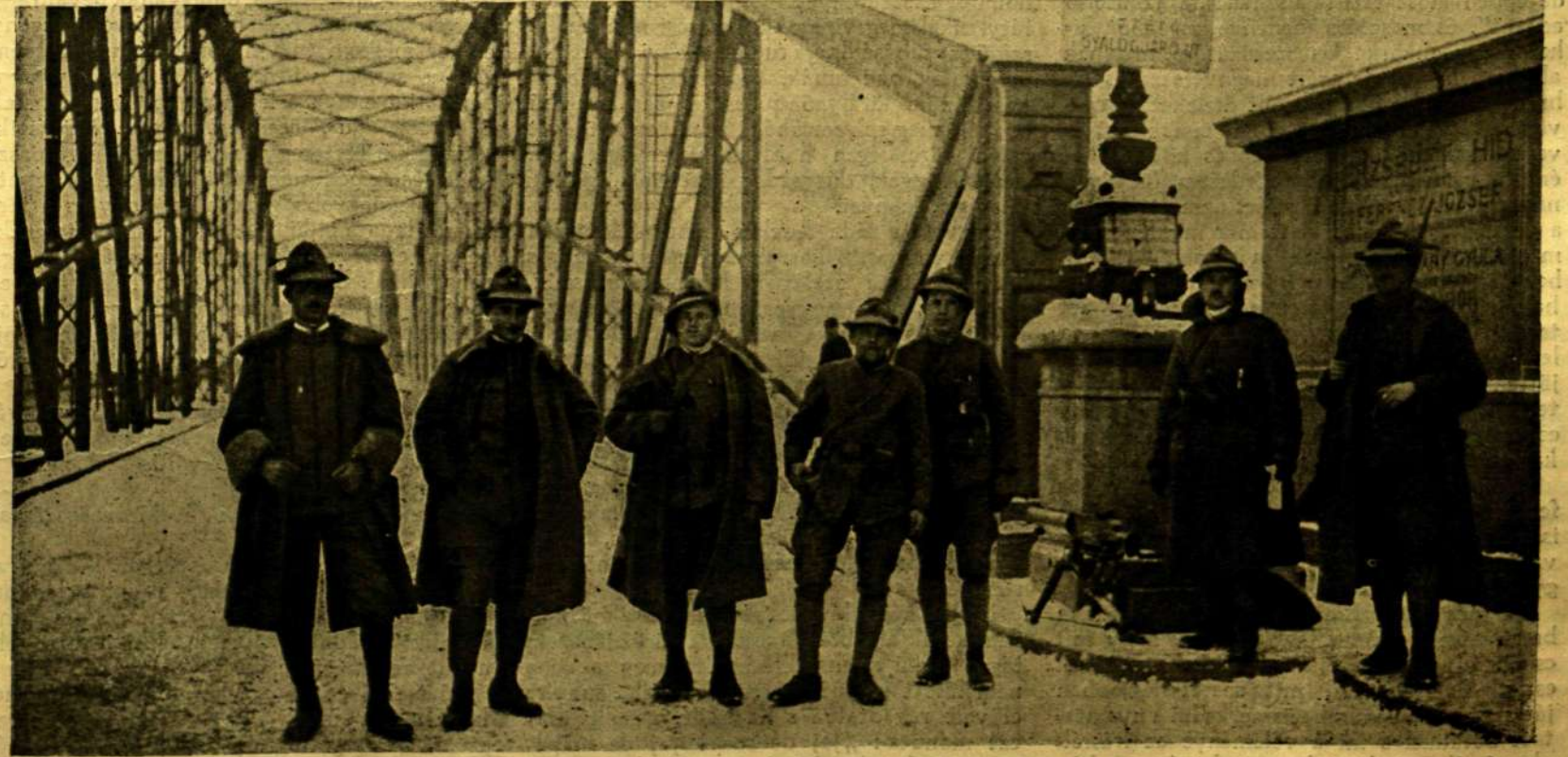

Kitűnő hangú, remekül kidolgozott domboru «Stanier»-hegedű, tokkal, vonóval és 16 drb felszereléssel együtt csak 120 kor. — Ugyanez finomabb kivitelben francia-hegedű alakú tokkal 150 és 200 korona.

Kérjen a saját érdekében fényképes hangszerárjegyzéket ingyen és bérmentve! Megrendeléskor előleg küldendő. — Lejátszott vagy törött hanglemezeket jó áráért megveszünk. Figyeljen a WÄGNER névre, hogy máshoz be ne tévedjen.

6. SZÁM. 1919. (66. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. BUDAPEST, FEBRUÁR HÓ 9.
Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11. Egyes szám ára 1 Kor. Előfizetési feltételek: Egészévre — 48.— korona. Félévre — 24.— korona. Negyedévre — 12.— korona. Külföldi előfizetésekhöz a postailag megállapított viteldj is csatolandó.

A KOMÁROMI HID DÉLI VÉGÉT MAGYAR KATONÁK TARTJÁK MEGSZÁLLVA (A FELSŐKÉP), ÉSZAKI VÉGÉT A CSEHEK (AZ ALSÓ KÉP). A LEIGÁZOTT MAGYARORSZÁG.